

63 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ(*)

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	17.07.1964
Sıra no	63

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesini ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesini öngören 26/6/1964 günlü ve 484 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle, 193 sayılı Kanunun 202 sayılı Kanunla değişik, 111 inci maddesi yeniden değiştirilmiş bulunmaktadır.

Hükümet tasarısına ait gerekçede, vergi güvenliğini sağlamak amacıyla Gelir Vergisi Kanunumuzda yer almış olan ortalama kâr haddi müessesesinin kendisinden beklenen fonksiyonu tam olarak yerine getirebilmesi için yapıldığı belirtilen değişikliklerin mahiyeti aşağıda açıklanmıştır.

1. Ortalama kâr haddi esasının bilûmum perakende satışlara teşmili:

Ortalama kâr haddi esası, taşıma işleri ile uğraşanlara, eğlence ve istirahat yeri işletenlere ve perakende emtia ticaretiyle iştigal edenlere uygulanmaktadır. Ancak 111 inci maddenin bu kanunla değiştirilmezden evvelki hükmüne göre, emtia, üzerine iş yapan tüccar ve imalâtçılardan yıllık satışlarının % 50 den fazlası perakende olanlar hakkında bu müessese uygulanabilmekte idi.

Yeni hükümde, ne nisbette olursa olsun perakende satışı bulunan tüccar ve imalâtçıların bu perakende satışları hakkında ortalama kâr haddi esasının uygulanması kabul edilmiştir.

Bu durumda, satın aldığı veya imal ettiği emtiayı perakende olarak satanlarla, kısmen perakende kısmen de toptan satışta bulunanların cümlesinin perakende satışlarından doğan kazançların gerçeğe uygunluk derecesi ortalama kâr haddi esasına göre kontrol ve murakabe edilecek, bu kabil satışlarından doğan kazançlarını, ortalama kâr haddi esasına göre hesaplanacak kazanç nisbetle düşük gösterdikleri tesbit edilenler adına ikmalen vergi tarh olunabilecektir.

Perakende satıştan maksadın ne olduğu hakkındaki maddenin son fıkrası hükmü aynen muhafaza edilmektedir.

Bu fıkra hükmüne göre, bir emtia satışının toptan mı yoksa perakende satış mı olduğu, bu emtiayı satın alanın - müşterinin- durumuna göre tâyin edilecektir. Müşteri satın aldığı madde ve malzemeyi aynen veya işledikten sonra bir başkasına satmakta ise ilk satış perakende satış sayılmayacak, toptan satış addolunacaktır. Müşteri satın aldığı madde ve malzemeyi başkasına satmayıp da, işinde, işletmesinde veya şahsî ve ailevî ihtiyaçlarında kullanmakta ise ilk satış perakende satıştır.

2. Düşüklük sebeplerinin önceden inceleme ile meydana çıkarılması şart değildir :

111 inci maddenin bu kanunla değiştirilmesinden evvel, ortalama kâr haddi esasına göre bir mükellef hakkında ikmalen vergi tarhı yoluna gidilebilmek için önceden mükellef nezdinde bir vergi incelemesinin yapılması ve düşüklük sebeplerinin bu incelemede araştırılması şarttır. Eğer düşüklük sebepleri inceleme sonunda meydana çıkarsa bu yola gidilmesine mahal yoktur.

Ortalama kâr hadleri, başlangıçta mükelleflerin malûmudur. Bu hadlere göre beyan edilmesi lâzım gelen kazanç miktarının hesap usulûde kanunda açıklanmıştır. Bu durumda, mükellefler önceden ortalama kâr haddi esasına göre ne miktarda kazanç beyan etmeleri gerektiğini bilmektedirler. Buna rağmen, mezkûr kazanç miktarından az bir miktarı beyannamelerinde göstermiş iseler bunun kendilerince malûm sebebe istinad etmesi lâzım gelir.

Mükelleflerin malûmu bulunan düşüklük sebeplerinin, idare tarafından vergi incelemeleri ile tesbiti cihetine gidilmesi ve bunun ortalama kâr haddi esasına göre tarhiyat yapılmasının ön şartı olarak nazara alınması müesseseyi işlemez hale getirdiği müşahade olunarak, bu şart madde metninden çıkarılmış bu hususu gerektiğinde lüzumlu belgeleri de ibraz ederek mükelleflerin izah etmeleri kâfi görülmüştür.

3. Düşüklük sebepleri hakkında mükelleflerden izahat talebinde bulunulması :

Ortalama kâr haddi esasına göre vergi tarhı cihetine gidilmezden evvel mükelleften düşüklük sebepleri hakkında izahat alınacaktır.

